

آدام اسمیت اقتصاددان و نظریه پرداز معروف انگلیسی (1723م)

آدام اسمیت، اقتصاددان و فیلسوف انگلیسی در پنجم ژوئن 1723م در اسکاتلند به دنیا آمد و تحصیلات خود را در رشته اقتصاد به پایان برد.

آدام اسمیت، اقتصاددان و فیلسوف انگلیسی در پنجم ژوئن 1723م در اسکاتلند به دنیا آمد و تحصیلات خود را در رشته اقتصاد به پایان برد. وی پس از اتمام تحصیلات، به مقام استادی در دانشگاه گلاسکو رسید و به تدریس منطق، فلسفه و اخلاق پرداخت. اسمیت همزمان به تحقیق پیرامون فلسفه و اقتصاد مشغول شد تا این زمان که در سال 1759م کتب فلسفه اخلاق و عواطف اخلاقی را منتشر نمود. بدین ترتیب، فلسفه خویش را که عبارت از حکم فرمایی رحم و انصاف و مهربانی در جامعه بود، بیان کرد و همدردی را اساس همه عواطف اخلاقی معرفی نمود. کتاب های اخلاقی او که بنیادهای تازه و محکمی برای اخلاق می گذاشت، وی را سخت مشهور کرد. اسمیت در سال های بعد راهی فرانسه شد و با متفکران و شخصیت های بزرگی آشنایی یافت. وی در سال 1766م به اسکاتلند بازگشت و ده سال در انزوا و تفکر به سر برد که محصول این دوره، کتابی با نام تحقیق در ماهیت و علل ثروت ملل بود. این کتاب معتبر که سرچشمه اصلی علم اقتصاد سیاسی زمان نویسنده و پس از آن بود و مبنای محکم و استواری در ادبیات انگلیس به شمار می آید، آدام اسمیت را در دنیا مشهور ساخت. مضمون اصلی کتاب بزرگ اسمیت، حاکی از این است که پیشرفت هر ملت با وجود آزادی ابتکار شخصی در چهارچوب قوانین، بهتر تضمین می شود و آزادی ذوق و قریحه فردی در محدوده قانون، بهترین راه پیشرفت قومی است. کتاب ثروت ملل، نقشی اساسی در تفهیم این واقعیت به جهانیان داشت که اقتصاد، دانشی مستقل و جداگانه است. اسمیت در این کتاب کوشید با تجزیه و تحلیل عقاید اقتصادی، اقتصاد سیاسی را به مرز حل مسائل اجتماعی بکشاند. شعارهایی چون نظام ساده و نظام آسان، برگرفته از عقاید اوست. در حقیقت، وی در این تلاش بود که به اقتصاد جنبه علمی دهد و کوشش وی جهت روشن ساختن این مطلب که چگونه ثروت ملتی افزایش می یابد و به چه طریق توزیع می شود، هنوز هم از مسائل مهم اقتصاد سیاسی است. هرچند در حال حاضر، بسیاری از تئوری های اسمیت کنار گذاشته شده است، ولی باز هم معروف ترین کتاب در زمینه علم اقتصاد، همین کتاب بود و مطالعه آن برای اقتصاددانان سیاسی ضروری است، چرا که این کتاب را پیشرو پیدایش علم نوین اقتصاد سیاسی می دانند. اسمیت بیش از فلسفه، به اقتصاد دلبستگی داشت و از این جهت، عقایدش در مورد فلسفه محدود است. وی مدتی قبل از مرگ، دستور داد کلیه نسخ خطی آثارش را به جز چند مقاله پراکنده بسوزانند، با این حال، کتاب های او، بارها به زبان های زنده دنیا ترجمه شده است. آدام اسمیت سرانجام در 17 ژوئیه 1790م در شصت و هفت سالگی در ادینبورو اسکاتلند درگذشت.